

Buurtprofiel *Salina*

Een beeld van de zone Salina te Curaçao

Buurtprofiel Saliña

Zone 56

Anno 2011

Beeld van de zone Saliña te Curaçao

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**

Voorwoord:

Het buurtprofiel Saliña heeft tot doel inzicht te bieden in het ontstaan van de wijk Saliña, de huidige situatie en de ontwikkelingen in de Zone Saliña. Met de realisatie van dit buurtprofiel wil het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn zijn bijdrage leveren aan een geïntegreerde wijkaanpak voor Curaçao. Dit door kennis over de wijken te genereren en te ontsluiten en deze op een zodanige wijze te presenteren dat betrokkenen in de wijk de daadwerkelijke behoefte van de wijk kennen en op basis hiervan gerichte acties kunnen ondernemen m.b.t. wijkverbetering, wijkontwikkeling en wijkbehoud.

Si mi sa mi pasado i mi presente mi por skohe mi futuro!

Door het verleden te kennen en het heden in kaart te brengen kunnen we onze toekomst gericht bepalen.

Wij hopen dat een ieder die geïnteresseerd is in deze zone baat zal hebben bij dit buurtprofiel.

Inhoudsopgave:

Inleiding

Voorwoord

- 1. Geografische positionering:**
- 2. Historie ontwikkeling**
- 3. Demografische kenmerken**
  - 3.1 Aantal inwoners
  - 3.2 Leeftijdsopbouw
  - 3.3 Man-vrouw verdeling
  - 3.4 Land van Oorsprong
  - 3.5 Religie
- 4. Sociaal economische kenmerken**
  - 4.1 Samenstelling huishoudens
  - 4.2 Inkomensverdeling
  - 4.3. Opleidingsniveau
  - 4.4 Arbeidsparticipatie
  - 4.5 Tienermoederschap
- 5. Sociale participatie**
  - 5.1 Deelname aan sport
  - 5.2 Uitgangsleven
  - 5.3 Deelname aan vrijwilligerswerk
  - 5.4 Vrije tijdsbesteding/hobby's
  - 5.5 Schoolparticipatie
- 6. Leefbaarheid**
  - 6.1. Leefklimaat
  - 6.2. Sociaal kapitaal
  - 6.3. Huisvesting
  - 6.4. Infrastructuur
  - 6.5. Transport
  - 6.6. Veiligheid in Saliña
  - 6.7. Gezondheid in de wijk

---

7. **Sociale kaart van de wijk**
7.1. Voorzieningen / Faciliteiten

8. **Wijkontwikkeling**
8.1. Stand van zaken
8.2. Wensen en behoeften
8.3. Profiel Zone Saliña

Inleiding:

Het buurtprofiel is een initiatief van het voormalig overheidsdienst Sociaal Kennis Centrum. Het project is gestart als kwalitatief deelonderzoek van de buurtmonitor. Al tijdens de informatiebijeenkomsten met de wijkvertegenwoordigers is de noodzaak gebleken om een totaalbeeld van de wijk vast te leggen in een wijk- c.q. buurtprofiel. In een dergelijk buurtprofiel worden de objectieve en subjectieve data naast elkaar gezet en met elkaar in verbinding gebracht. Het gaat er dan met name om, te kijken naar bepaalde opvallende ontwikkelingen in de wijken en het verhaal dat hierachter steekt, verteld door de mensen zelf.

Het buurtprofiel biedt ook andere voordelen; een optimaal inzicht in de wijkstructuur draagt immers bij tot gerichte actie en uiteindelijk tot een daling van de armoede in de wijken. Het gaat hierbij om het vaststellen van de werkelijke behoefte in de wijk. Het project beoogt dan ook om samen met de wijk op basis van een brede bevraging de behoeften en problemen in kaart te brengen en gezamenlijk oplossingen te formuleren. Hier kunnen dan naast de sterke en zwakke punten duidelijke doelstellingen uit voort komen die dienen als een substantiële bijdrage aan wijkgerichte integrale aanpak.

Om tot een buurtprofiel van zone Saliña te komen is gestart met onderzoek middels een ongestructureerde vragenlijst en is gesproken met een selectief aantal bewoners van de wijk. De wijk is tijdens de “desk research” fase verder via literatuuronderzoek beschreven. Hierbij is gebruik gemaakt van de informatie uit de armoede onderzoeken van Reda Sosial, onderzoeken van CBS waaronder de census en meerdere andere beschikbare literatuur. Waar nodig en beschikbaar zijn deze gegevens aangevuld met gegevens van de wijkbemiddelaars.

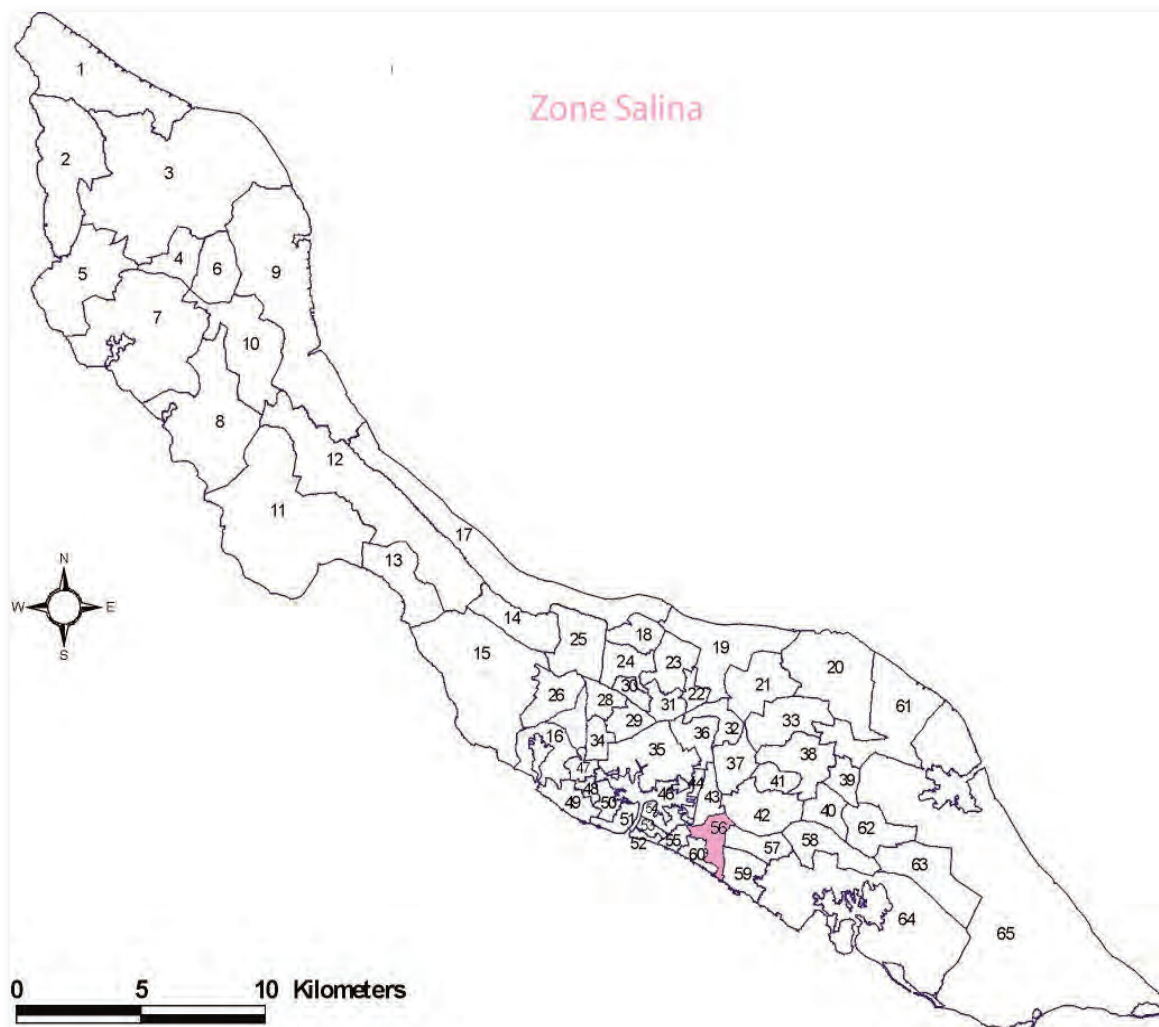

1. Geografische positionering van de zone Saliña

Buurt: Saliña

Zonegebied: 56

Code: 5523

Deze Zone omvat: de wijken Saliña, Saliña Ariba, Saliña Abou, Kintjan, Vredenberg bij Kintjan en Vivir Contento met stratennetwerk: Junostraat, Pallasstraat, Ceresstraat, Mercuriusstraat, Kaya Panacea, Saturnusstraat, Caracasbaaiweg, Oude Caracasbaaiweg, Mecanicienweg, Titanstraat, Schottegatweg Oost, Parmantiersweg, Kaya Abram Edgardo Salas, Lindberghweg, Pijpfittersweg, Metselaarsweg, Kleermakersweg, Goudsmidweg, Bankwerkersweg, Juweliersweg, Blikslagersweg, Loodgietersweg, Dr. Willem P. Maalweg, Kaminda Elektrishen, Kaya C. Winkel, Grebbelinieweg, Kaya Max. F. Henriquez, Elias R.A. Moreno, Schottegatweg Zuid, Nieuwe Pareraweg, Saliña Aboustraat A, Saliña Aboustraat B, Architectenweg, Kaya Kooyman, Timmermansweg, Monteursweg, Druifweg, Dividiviweg, Bramendiweg, Kaya Cristobal Colon, Kaya Alonso de Ojeda, Kaya Juan de la Cosa, Kaya Cacique Manaure, Kaya Americo Vespucci, Kaya Juan D'ampues, Kintjanweg, Mount Peleestraat, Quillstraat, Vesuviusstraat, Dr. M.J. Hugenholtzweg, Poseidonstraat, Telamonstraat, Heliconstraat, Oberonstraat, Socratesstraat, Tritonstraat, Periclesstraat, Koraalspechtweg, Nijmegenstraat, Kaminda Kalalu, Kaminda Taki, Steenmijnweg.

---

2. Historie

De zone Saliña dankt haar naam aan een binnenwatersysteem waaraan het grenst. Met het woord 'saliña' wordt in het Papiaments namelijk een binnenwater of zoutmeer aangeduid, dat geen uitstroom naar zee heeft. Het betrokken binnen- water ligt aan de oostzijde van de St. Annabaai (het Schottegat) en wordt hiervan gescheiden door de Emancipatie Boulevard/Nieuwe Havenweg.

Een bejaarde informant van de Lindberghweg vertelt dat zij uit verhalen van haar grootvader heeft begrepen, dat het binnenwater van Saliña vroeger voorbij de Kaya Abram Edgardo Salas tot bij de Lindberghweg reikte. In de loop der jaren is het hele stuk tussen de huidige begrenzing van het binnenwater en de Lindberghweg, gedempt. Feit is in ieder geval dat er een lange strook geïsoleerd binnenwater langs de Kaya Abram Edgardo Salas loopt. (De Kaya Abram Edgardo Salas is de vroegere Fokkerweg).

Zone Saliña ligt op een afstand van ongeveer 4 km ten oosten van Willemstad. Het omvat een totaal van vijf wijken, te weten: Saliña, Saliña Ariba, Saliña abou, Vredenberg bij Kintjan en Vivir Contento. Met uitzondering van 'Vivir Contento' zijn al deze wijken vroegere plantagegronden. 'Vivir Contento' was met grote waarschijnlijkheid een stuk grond, ook wel tuintje of kanoekje (knoekje) genaamd.

Strook binnenwater in hartje wijk Saliña

Het ontstaan van de zone Saliña

Plantage Saliña Abou ook wel genoemd 'Genoegen is het al', vormde het prille begin van het ontstaan van de huidige zone Saliña. Voor zover kon worden nagegaan is dit namelijk de oudste plantage in de zone. Een koopakte gedateerd 31 januari 1726 en op naam van Wed. W. van Bergen (Oud Archief Curaçao), wijst hierop. Saliña Abou was een kleine plantage van 80 hectaren, waarop een gemengd agrarisch bedrijf werd uitgeoefend. Al in

---

de 19de eeuw werd deze plantage vooral gebruikt als buitenverblijf. Het landhuis dat waarschijnlijk uit het eind van de 18de eeuw stamt, heeft zijn oorspronkelijke karakter nog duidelijk behouden. Het landhuis wordt bewoond en goed onderhouden.¹

Saliña Abou is momenteel hoofdzakelijk een residentiële wijk bestaande uit particuliere woningen uit de lage en hoge middenstandsklasse. De meeste van deze woningen zijn eigendomswoningen, waarvan een aantal zelfs als villas kunnen worden aangeduid.

Plantage Saliña Ariba ook wel genoemd ‘Stadsrust’, was een der kleinere plantages. In 1835 lag hier een nopalerie. Het landhuis dat later in de 19de eeuw als buitenverblijf werd aangehouden, is van eenvoudig karakter. Het wordt bewoond en is goed onderhouden.² Bij het Oud Archief Curaçao ligt een koopakte van deze plantage met aktedatum 8 november 1796 ten name van Jan Evertsz. Momenteel is ook de wijk Saliña Ariba hoofdzakelijk een residentiële wijk met particuliere middenstandswoningen, waarvan de meeste eigendomswoningen zijn.

Vredenberg was typisch een ‘tuintje’ met een buitenhuis. In de jaren 1790 was het eigendom van Jan Hendrik Specht (Oud Archief Curaçao). Teenstra merkt het volgende op hierover: “Het huis heeft veel weg van een oud klooster met hoge muren en kleine vensters, waardoor het hooggelegen gebouw een somber aanzien heeft”.³

Met uitzondering van de hoge muur is de situatie momenteel echter geheel anders. Het landhuis geeft een prettige aanblik. Het is goed onderhouden en is omringd door een mooie tuin. Momenteel is het bekende restaurant ‘Primas’ in het landhuis gevestigd. Vredenberg (de officiële naam is Vredenberg bij Kintjan) heeft zich ontwikkeld tot een mooie wijk bestaande uit goed onderhouden eigendomswoningen.

Landhuis Vredenberg

---

¹Dolf Huijgers / Lucky Ezechiels: Landhuizen van Curaçao en Bonaire

²Dolf Huijgers / Lucky Ezechiels: Landhuizen van Curaçao en Bonaire

³Dolf Huijgers / Lucky Ezechiels: Landhuizen van Curaçao en Bonaire

---

Voor wat betreft het ontstaan van de wijk **Vivir Contento** zijn geen gegevens beschikbaar gebleken. Waarschijnlijk is hier sprake van een vroegere Kanoekje (knoekje) of tuintje. Overigens is Vivir Contento een klein woonwijkje dat in feite uit één lange straat met lage middenstandswoningen bestaat.

Plantage Saliña heeft nooit als zodanig bestaan. Wel was er een tuintje of stuk grond **Chobolobo**, ook wel Uitsicht of De Zoutpan genaamd. Een koopakte d.d. 19 november 1782 ten name van Jan de Vijlder, maakt hier gewag van. (Oud Archief Curaçao). Ter verduidelijking: “**Plantages** waren stukken grond met daarop een stenen huis met stenen bijgebouwen⁴. Een **tuin** had alleen een stenen woonhuis zonder bijgebouwen”. Op latere datum werd echter wel gesproken van Plantage Chobolobo. Waarschijnlijk vanwege het landhuis dat begin 19de eeuw op het betrokken terrein is gebouwd.

Landhuis Chobolobo is het type van een buitenverblijf van stadsmensen. Eind vorige eeuw was het als zodanig eigendom van kooplieden. In 1948 werd het landhuis aangekocht door Senior & Co, die zijn eigen Larahakwekerij had op Klein Kwartier. De productie van de likeurstokerij van die firma werd toen naar het landhuis overgebracht. Landhuis Chobolobo verkeert momenteel in een goede staat van onderhoud.⁵

Landhuis Chobolobo

---

⁴W.E. Renkema: Het Curaçaose Plantagebedrijf

⁵Dolf Huijgers / Lucky Ezechiels: Landhuizen van Curaçao en Bonaire

---

Momenteel is zone Saliña -in het bijzonder de wijk Saliña- na Willemstad het belangrijkste winkel-, bedrijfs- en kantoorcentrum van Curaçao. De hoofdreden hiervoor zijn:

1. De wijk ligt centraal tussen het gehele Oostelijk Deel van het eiland en Willemstad. Praktisch alle wegen naar Willemstad lopen namelijk via Saliña;
2. Bij de branden in Willemstad als gevolg van het oproer van '30 Mei 1969', zijn hele rijen winkelpanden afgebrand omdat zij aan elkaar gebouwd waren. Dit beseffende, verplaatsten vele ondernemers hun bedrijf naar Saliña of openden hier een filiaal. Dit leidde tot een versnelde ontwikkeling van deze wijk.

Hoewel de wijk Saliña bij uitstek een winkelcentrumwijk is, is er in een drietal kleine buurten die speciale aandacht vragen, met name de 'Lindberghweg', de 'Den Brim' en de 'Den Kobá'.

De Lindberghweg is een buurt bestaande uit ongeveer 25 volkswoningen. Een oudere informant vertelt dat zij en haar man in 1951 in een van deze huizen is ingetrokken, waar zij nog steeds woont. Dit betekent dat deze huizen tot de eerste groep volkswoningen behoort, uitgaande van het feit dat pas na de 2de Wereldoorlog een begin is gemaakt met de realisatie van volkswoningprojecten van Overheidszijde. Overigens is de Lindbergweg samen met de Steenmijnweg en de Kaya Kalalú, die in de wijk Saliña Abou liggen, de enige twee volkswoningbuurten in zone Saliña.

De buurt 'Den Brim' die schuin achter het autonomiemonument aan het einde van de Kaya Abram Edgardo Salas (de vroegere Fokkerweg) ligt, is een armzalige buurt met zandweggetjes en ongeveer 20 houten huizen waarvan zeker de helft compleet bouwvallig zijn. Deze buurt beschikt ook niet over straatbelichting.

'Den Kobá' ligt aan de oostzijde van de Grebbelinieweg, met name het gedeelte bij de T-kruising van deze weg en de Schottegatweg-Zuid. De zand en grindweggetjes van deze buurt zijn er slecht aan toe. Hoewel hier een aantal onderhouden betonnen woningen voorkomen, zijn er ook een opvallend aantal compleet vervallen houten huizen, waarvan echter slechts één bewoond is.

Het probleem van deze twee buurten ligt hem in het feit dat het huurgronden van particuliere grondbezitters betreft, die niet binnen het infrastructurele beleid van de Overheid vallen.

Noot: 'Den Brim' en 'Den Kobá' zijn geen officiële namen, maar zijn in de loop der tijden in de volkmond ontstaan. Gemakshalve zullen deze benamingen in het navolgende worden aangehouden.

Bewoond huis in 'Den Brim'

3. Demografische kenmerken

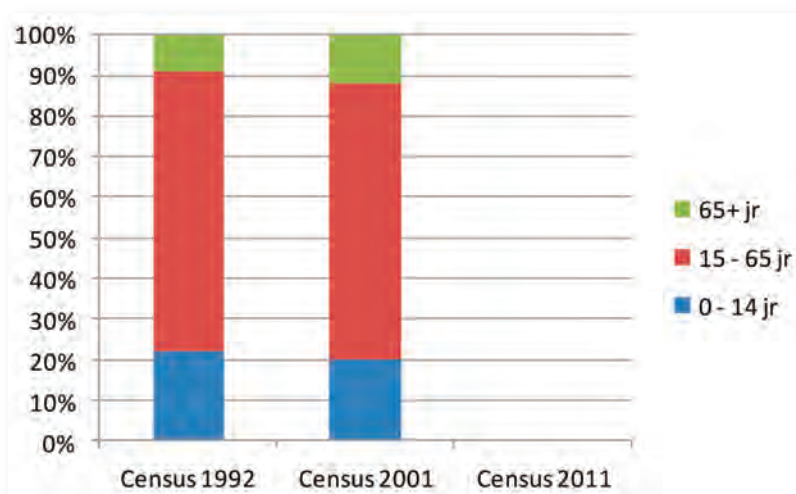
3.1. Aantal inwoners

Gedurende de periode 1992 – 2001 is de bevolking van zone Saliña van 2537 tot 2404 gedaald. Dit betekent een daling van 5,2%. In dit kader was de bevolkingsdichtheid 1256 en 1190 voor respectievelijk 1992 en 2001. Percentagegewijs is deze daling minder dan het gemiddelde van 9,3% voor geheel Curaçao in dezelfde periode.

3.2. Leeftijdopbouw

Curaçao kent al enkele jaren een proces waarbij het aandeel van personen jonger dan 15 jaar aan het afnemen is (“ontgroening”) en daartegenover een proces waarbij het aandeel van personen van 65 jaar en ouder aan het toenemen is (“vergrijzing”). Dit geldt ook voor zone Saliña. Het aandeel jongeren tussen 1992 en 2001 is namelijk van 22% naar 20% gedaald, terwijl het aandeel personen van 65+ gestegen is van 9% in 1992 naar 12% in 2001.

Leeftijdsverdeling in Saliña

Leeftijdsverdeling zone Saliña in vergelijking tot Curaçao

		Census	Census
		1992	2001
0 - 14 jr	Saliña	22	20
	Curaçao	25,9	23,6
15 - 65 jr	Saliña	69,0	68
	Curaçao	67,2	62,6
65 + jr	Saliña	9	12
	Curaçao	8,1	10,8

3.3. Leeftijdsopbouw

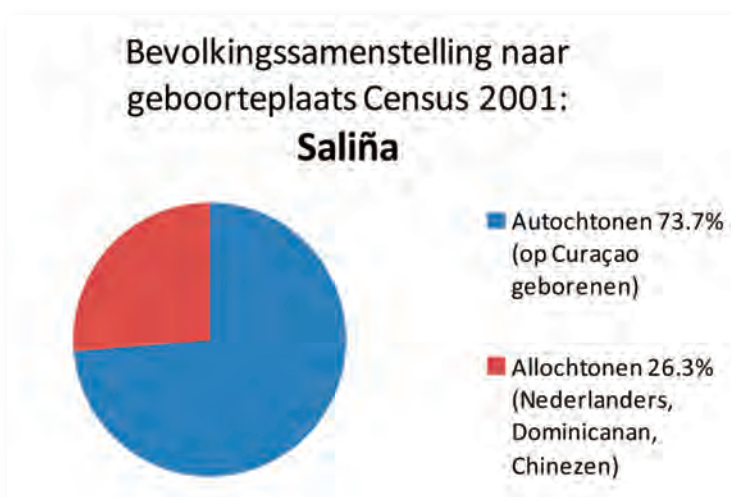
Het vrouwenoverschot op Curaçao is een bekend fenomeen dat bovendien steeds sterker wordt. De sekseratio voor Curaçao is in de volkstelling van 2001 gemeten op 116 vrouwen voor elke 100 mannen. In 1992 was het 111. In de buurtmonitor van 2007 is de sekseratio voor de 12 bestudeerde wijken samen bijna 120.

In grote mate geldt deze realiteit ook voor zone Saliña. De sekseratio van Saliña groeide tussen 1992 en 2001 namelijk met maar liefs 11 punten; van respectievelijk 112 naar 123. Zoals blijkt heeft de sekseratio voor zone Saliña steeds boven het landsgemiddelde gelegen.

3.4. Land van oorsprong

Opvallend is dat volgens de volkstellingen van 1992 en 2001 het percentage allochtone personen (niet op Curaçao geboren) met 20,3% naar een totaal van 26,3% is gegroeid in zone Saliña. Hiermee was het percentage autochtonen (op Curaçao geboren) 73,7% in 2001. In datzelfde jaar was het landsgemiddelde 84,2%. Een duidelijk verschil dus. Volgens informanten bestaat dit hoge percentage allochtonen vooral uit Chinezen, Latinos, Hindoestanen en een kleiner aantal Europese Nederlanders. In de wijkdelen 'Den Brim' en 'Den Kobá' is de aanwezigheid van Latinos duidelijk zichtbaar.

Het aantal personen met vertrekplannen in Saliña was 6,9% in 2001. Dit percentage lag ietsje hoger dan het gemiddelde van 6,2% voor Curaçao. In de leeftijdsgroep van 18-24 jaar was de situatie echter geheel anders. Het percentage hierbij lag met 23% namelijk veel hoger.

3.5. Religie

Ook zone Saliña is gelijk alle andere zones van Curaçao hoofdzakelijk katholiek. In 2001 was het aantal katholieken 74% in deze zone. Dit percentage lag duidelijk lager dan het landelijke gemiddelde van 80,1%. Noemenswaardig hierbij is het feit dat op landelijk

---

niveau een teruggang van 1,2% te constateren was gedurende de periode 1992-2001, terwijl het percentage voor zone Saliña in datzelfde periode gelijk is gebleven.

Daartegenover is het aandeel onkerkelijken in zone Saliña tussen 1992 en 2001 gestegen van 7,1% naar 8,9%. Curaçao kende in dezelfde periode een kleine daling van 5,1% naar 4,6%.

De R.K. Kerk heeft geen kerkgebouw staan in zone Saliña. De zone is ingedeeld bij parochie Janwe. Afhankelijk van de ligging van de wijk waarin men woont, gaat men naar de kerk van Janwe, Koraal Specht of Steenrijk.

Andere kerkgenootschappen die actief zijn in zone Saliña zijn de Adventisten, de Jehova-Getuigen en de Pentecostale Kerk. Deze laatste religieuze organisatie heeft vier kleine kerkgebouwen staan in zone Saliña, respectievelijk genaamd 'Hesu Kristu ta Señor' aan de Mecaniciësweg, de 'Iglesia Aliansa Evangélica Emmanuel' aan de Grebbelinieweg, de Hosanna Christian Fellowship aan de Schottegatweg-Zuid en de Center of Hope aan de Lindhbergweg.

Kerkgebouw Center of Hope

4. Sociaal economische kenmerken

4.1 Samenstelling huishoudens

Het fenomeen éénpersoonshuishoudens (alleenstaanden) op Curaçao lijkt groeiend te zijn. In de volkstelling van 1992 worden 15,7% van de huishoudens als één- persoons geregistreerd. In 2001 is dit percentage gegroeid naar 20,7%. Voor de 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor van 2007 worden bijna een kwart (23,3%) van alle huishoudens als een éénpersoonshuishouden aangemerkt.

In de zone Saliña is het fenomeen van alleenstaanden gegroeid tussen 1992 en 2001, namelijk van 21,3% naar 23,7%. Deze groei is in overeenstemming met de landelijke trend. Het percentage van Saliña voor 2001 hierbij, lag beduidend hoger dan het landelijke gemiddelde: 24,5% tegen 20,7%.

Het percentage van het fenomeen “éénpersoonshuishoudens met kinderen jonger dan 18 jaar” in zone Saliña, is in de periode 1992 – 2001 van 15,7% naar 6,7% gedaald. In principe houdt dit een positieve ontwikkeling in voor wat betreft de socio-economische situatie in de zone.

Percentages eenpersoonshuishoudens zonder kinderen

	Census 1992	Census 2001
Saliña	21,3	23,7
Curaçao	15,7	20,7

Percentages éénpersoonshuishoudens met kinderen jonger dan 18 jaar

	Census 1992	Census 2001
Saliña	15,7	6,7
Curaçao	10,5	7,8

Het percentage meergezinshuishoudens is in de periode 1992-2001 gedaald in zone Saliña, van 6,4% in 1992 naar 4,2% in 2001. Curaçao toonde ook een lichte daling 9.6% naar 8.0%. Het percentage huishoudens met een vrouw als hoofd is tussen 1992 en 2001 lichtelijk gestegen in de betrokken zone, namelijk van 35,2% naar 36,5%. Daartegenover toonde Curaçao in dezelfde periode een opvallende groei van 34,7% naar 39,6%.

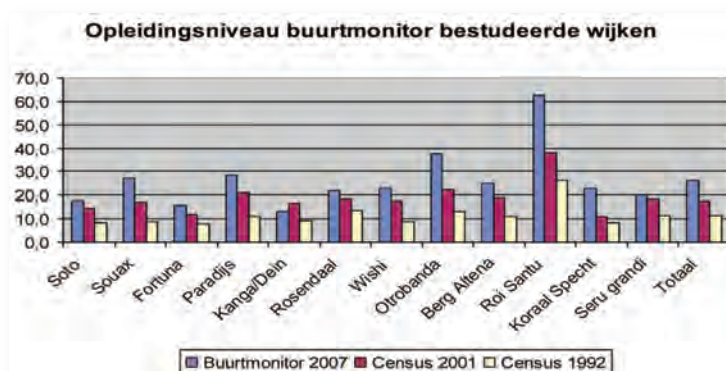
4.2. Inkomensverdeling

In 2001 was het gemiddelde inkomen voor Curaçao f. 2646,=. Met een gemiddelde van f. 3604,= lag zone Saliña f. 958,= boven deze totaliteit. Het geïnfleerde inkomen van Curaçao was f. 2273,= over de periode 1992-2001. Met een totaal van f. 2892,= bleef zone Saliña met f. 619,= ook hier boven het landelijke gemiddelde.

In dezelfde periode blijkt dat Saliña ook voor wat betreft het gemiddelde huishoudinkomen hoger scoort dan het landelijk gemiddelde. Het huishoudinkomen van Saliña kwam in 2001 namelijk op f. 4873,= uit tegen een totaal van f. 3701,= voor geheel Curaçao. Dezelfde realiteit herhaalde zich voor wat betreft het geïnfleerde huishoudinkomen. Namelijk een totaal van f. 4442,= voor zone Saliña tegenover f. 3451,= voor Curaçao. (Het geïnfleerde inkomen is: De waarde van het inkomen gerelateerd aan de gestegen kosten van levensonderhoud).

4.3. Opleidingsniveau

Het opleidingsniveau (d.i. “het aantal mensen met een hogere opleiding voor iedere 100 personen met een gevolgde lage opleiding”) van de mensen op Curaçao stijgt geleidelijk. Voor Saliña kan volgens beschikbare censuscijfers gesproken worden van een stijging van maar liefst 32,8% gedurende de periode 1992-2001, lopende van 40,5% naar 73,3%. Vergeleken met de landelijke gemiddelden van respectievelijk 23,1% en 38,3% is deze stijging zeer hoog te noemen. Uiteraard valt een hoog cijfer hoogopgeleiden, positief uit voor de ontwikkelingsstatus van de betrokken zone.

Opleidingsniveau Saliña

	Census 1992	Census 2001
Saliña	40,5	73,3
Curaçao	23,1	38,3

Het Dr. Albert Schweitzer College, Saliña Abou z/n

4.4. Arbeidsparticipatie

De 12 in de buurtmonitor bestudeerde aandachtswijken geven voor 2007 een duidelijk lager percentage werkzamen dan voor heel Curaçao. Namelijk 39,8% in de buurtmonitor, terwijl het Arbeidskrachten Onderzoek (AKO) van het CBS eind 2006 een percentage van 49,4% voor heel Curaçao aangeeft.

Volgens Census 2001 was het percentage werklozen in zone Saliña 10,8%. In 1992 was dit 10,1%. Wij constateren hierbij dus een minimale stijging van 0,7% gedurende genoemde periode. Vergeleken met het landelijk gemiddelde van 15,8% voor 2001, ligt het percentage werklozen in Saliña 5% lager.

De 12 bestudeerde aandachtswijken in de buurtmonitor van 2007 hebben samen een hoger werkloosheidspercentage dan dat voor Curaçao, namelijk 19,9%. Het AKO geeft hierbij een totaal van 14,7% voor 2006.

Het werkloosheidspercentage onder de jeugd van 15-24 jaar in zone Saliña bedroeg 17,6% in 1992 tegen 32,7% voor Curaçao. In 2001 was dat 23,2% voor Saliña tegen een landsgemiddelde van 33,7%. Ook hier heeft zone Saliña dus een betere score.

Tegenover het landelijke gemiddelde van 182 voor wat betreft de economische afhankelijkheid in 2001, scoort Saliña met een totaal van 128. Gedurende de periode van 1992 tot 2001 is een daling te constateren van het aandeel 'economische afhankelijk' in deze zone van 132 naar 128. Hierbij is dus sprake van een positieve ontwikkeling. (Tot de groep

---

Economische Afhankelijken behoren Jongeren onder 15 jaar die nog niet werken en ouderen boven 65 jaar die niet meer werken).

4.5 . Tienermoederschap

Censuscijfers betreffende het tienermoederschap in zone Saliña geven een percentage van 4,2% aan voor 1992 en 1,5% voor 2001. Vooral het percentage van 1,5% voor 2001, ligt beduidend lager dan het landsgemiddelde van 7,3%. Ook hier is dus sprake van een positieve ontwikkeling in het voordeel van zone Saliña, rekening houdende met de dikwijls (zeer) negatieve sociaal-culturele en socio-economische gevolgen hierbij voor de te jonge moeder en diens familie.

---

5. Sociale participatie in de zone Saliña

De maatschappelijke participatie is één van de thema's die in de buurtmonitor gebruikt wordt om het leven in de wijken te meten. Hierbij gaat het om deelname aan sport, uitgaansleven, vrijwilligerswerk, vrijetijdsactiviteiten en hobby's. In de buurtmonitor 2007 zijn de resultaten gepresenteerd voor wat betreft de mate waarin mensen in de bestudeerde wijken kunnen participeren aan het sociale leven. Er is gemeten in hoeverre de mensen in die wijken kunnen deelnemen aan sport en recreatie, aan het uitgaansleven, aan vrijwilligerswerk en ten slotte ook de schoolparticipatie. Uit de Census is hierover geen informatie te verkrijgen. Uit de informatiebijeenkomsten is gebleken dat dit aspect heel moeilijk meetbaar is, en dat niet alle activiteiten wijkgebonden zijn. In de aangrenzende zone Zeelandia is er een Bowling Club.

5.1. Deelname aan Sport

Uit de buurtmonitor van 2007 blijkt dat het percentage van mensen van 4 jaar en ouder in de 12 bestudeerde wijken in de buurtmonitor die aangeven minstens 1 keer per week te sporten, 19,4% is. Dit percentage ligt zeker hoger dan dat van zone Saliña. Uit gesprekken is namelijk gebleken dat er weinig gesport wordt. Als reden wordt aangegeven dat er geen sportfaciliteiten beschikbaar zijn in de zone. Een enkeling uit de gegoede buurten gaat wel eens bowlen in een Bowling Club in Zeelandia of tennissen op de tennisbanen van Damacor, terwijl kinderen tussen 4 en 12 jaar eenmaal per week gymnastiek krijgen op school. Een aantal jongeren en volwassenen gaat ook wel eens lopen bij Caracasbaai. Zwemmen is echter de meest voorkomende vorm van sportbeoefening in zone Saliña. De meest populaire baaien zijn: Mambo Beach, Janthiel, Playa Caracasbaai en Playa Marie pompoen.

5.2. Deelname aan uitgaansleven

Een opvallend aantal respondenten in zone Saliña heeft aangegeven met regelmaat deel te nemen aan het uitgaansleven. Jongeren gaan in de weekeinden vooral naar uitganggelegenheden in de wijk Saliña, de Mambo Beach, Janthiel en in zone Willemstad. Een aantal bezoekt ook de cinema. Twee bekende dansgelegenheden in de wijk Saliña zijn: Club Façade en Jazz Club-Restaurant Olé Olé

Ouderen uit de gegoede buurten gaan o.a. naar de Bowlingclub in Zeelandia, de Tennisclub in Damacor, de Zeilclub in Brakkeput Ariba of naar een goede Restaurant. Een klein aantal bezoekt wel eens de casino in een hotel. Het 's avonds bezoeken van vrienden in de weekeinden komt ook met regelmaat voor. Jongeren en volwassenen uit de minder gegoede wijken houden zich vooral in de weekeinden bij een Toko of Snack op.

5.3. Deelname aan vrijwilligerswerk

"In feite gebeurt er niets op sociaal-cultureel gebied in zone Saliña", merkt een bezorgde burger op. "Er bestaat geen sociaal-culturele infrastructuur zoals onder andere een Buurthuis. Ook geen actieve sociaal-culturele organisaties of sportleiders. En als die er

niet zijn om het initiatief te nemen, kunnen er ook geen vrijwilligers zijn om te helpen bij het uitvoeren van projecten”. Hij eindigt met de opmerking: “ Bovendien vindt je bijna geen mensen meer die zonder enige vorm van vergoeding, bereid zijn zich daadwerkelijk in te zetten voor de verdere ontwikkeling van hun wijk. Een trieste zaak”.

Club Façade

Jazz Club-Resturant Olé Olé

5.4. Vrijtijdsbesteding / hobby's

Vrijtijdsbesteding omvat zowel sport als culturele activiteiten en andere vormen van activiteiten die men in zijn vrije tijd doet en die van ontspannende aard zijn. Zoals in de meeste zones van Curaçao, zijn de meest voorkomende vormen van vrijetijdsbesteding en hobby's in zone Saliña: Het luisteren naar muziek, dansen, kijken naar de televisie, luisteren naar de radio, bezoeken van de cinema, interneten, bij gelegenheden naar de baai gaan en deelname aan het uitgangsleven. Ouderen spelen ook weleens domino of kaarten in een Club, bij en snack of bij vrienden thuis. Dit meestal onder het genot van een biertje.

5.5. Schoolparticipatie

Zone Saliña heeft de beschikking over verschillende typen scholen, te weten: De Albert Schweitzer Kleuterschool, Basisschool en HAVO/VWO-school te Saliña Abou z/n. Deze Protestants Christelijke Scholengemeenschap heeft ook een dependance VSBO-school aan de Nieuwe Pareraweg, die nog net binnen de wijk Saliña valt.

In Saliña Abou Straat A, is de Rooms Katholieke VSBO-school St. Paulus gevestigd. In dezelfde straat staat het gebouw van een Nederlandstalig Basisschool genaamd 'Klein College'. Volledigheidshalve dient te worden opgemerkt dat veel kinderen en jongeren van zone Saliña in de aangrenzende zone/wijk Steenrijk naar school gaan. Een aantal bezoekt ook scholen in de wijk Mahaai.

Verder beschikt de zone over een drietal crèches en naschoolse opvanginstituten: De Hans Kevertje in de Dividiviweg, De Dikke Dirk in de Saturnusstraat en de Muchanan Bendi-shoná in de Bankwerkersweg.

Schoolparticipatie van 6 t/m 14 jarigen is overal op Curaçao erg hoog tot bijna volledig. De schoolparticipatie van 15 t/m 19 jarigen is over heel Curaçao minder, maar is al sinds vele jaren stijgende. Dit geldt ook voor zone Saliña waar sprake is van een stijging van 80,6% naar 83,6% in de periode 1992-2001. Het percentage van 83,6% ligt zelfs hoger dan het gemiddelde van 81,5% voor Curaçao in 2001.

Voor wat betreft de schoolparticipatie van 0-3 jarigen waren de landelijke gemiddelden 35,2% en 42,4% voor respectievelijk 1992 en 2001. De cijfers voor zone Saliña waren 36,8% en 47,5%. Ook hierbij is sprake van een zeer positieve ontwikkeling ten behoeve van zone Saliña.

Schoolparticipatie 15 t/m 19 jarigen (percentage)

	Census 1992	Census 2001
Saliña	80,6	83,6
Curaçao	72,5	81,5

Census 1992 en 2001 geven aan dat het aandeel van 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs voor geheel Curaçao aan het dalen is. Deze positieve ontwikkeling voor wat betreft het

zittenblijversprobleem blijkt ook uit de cijfers van de Buurtmonitorwijken.

Volgens beschikbare censuscijfers waren de percentages hierbij 14,5% in 1992 en 14,1% in 2001 voor zone Saliña voor wat betreft het zittenblijven in het basisonderwijs. Deze cijfers vallen positief uit ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 19,2% voor 2001.

Aandeel 13-14-15 jarigen in het basisonderwijs (Zittenblijversproblematiek)

	Census 1992	Census 2001
Saliña	14,5	14,1
Curaçao	26,2	19,2

Voor wat betreft het dropoutpercentage in zone Saliña gold een totaal van 33,3% voor 2001. Het gemiddelde voor Curaçao was in dat jaar 45,2%. Saliña scoort hierbij dus positief ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De St. Paulus VSBO-School in Saliña Abou, Straat A

---

6. Leefbaarheid

6.1 Leefklimaat

In de 12 bestudeerde buurtmonitorwijken is ook geprobeerd het oordeel van de bewoners te meten voor wat betreft de “sfeer” (het leefklimaat) en de “sociale integratie” in hun omgeving. In de wijken van de buurtmonitor van 2007 zijn de mensen voor bijna 80% positief over zowel de sfeer en de sociale integraliteit van hun wijk. Onder sociale integraliteit wordt verstaan, de graad van saamhorigheidsgevoel, samenlevingszin en samenwerkingszin binnen een gemeenschap.

Uit gesprekken met respondenten is duidelijk geworden dat in zone Saliña amper gesproken kan worden van enige vorm van sociale integraliteit. De mensen leven namelijk geïsoleerd in hun huizen en hebben vrijwel geen contact met elkaar. Opvallend is dat men slechts in de buurt ‘Den Brim’ unaniem van mening is, dat er een goede verstandhouding bestaat tussen de bewoners. In ‘Den Kobá is dit helemaal niet het geval.

Van de andere kant is men gedeeltelijk positief over de sfeer in hun wijk; met dien verstande dat niemand de ander lastig valt, terwijl men geen daadwerkelijke last heeft van burenruzies, hangjongeren, drugsverslaafden of geluidsoverlast. Bovendien is de zone hoofdzakelijk schoon, met uitzondering van ‘Den Brim’ waar zich op een afstand van ongeveer 25 m van de woonhuizen, een vuilnisbelt aan het vormen is. Een deel van ‘Den Kobá’ en de volkswoningen bij de Steenmijnweg/Kalaluweg zijn ook aan een degelijke schoonmaak toe.

Een negatief aspect dat het leefklimaat in zone Saliña ernstig aan het aantasten is, is de groeiende criminaliteit die zich vooral in de vorm van inbraken manifesteert. De bewoners maken zich grote zorgen hierover. Alleen in ‘Den Brim’ is men van mening dat in hun buurt geen inbraken voorkomen. Een bejaarde bewoner merkt het volgende hierover op: “Van een kale kip kan je immers niet plukken”.

Vuilnisbelt in ‘Den Brim’

6.2. Sociaal Kapitaal

Met “Sociaal kapitaal” wordt aangeduid de sociale netwerken en de wederkerigheid van contacten tussen mensen (vrienden, burens maar ook vreemden) alsook het onderlinge vertrouwen dat daaruit voortvloeit.

Één van de aspecten van “sociaal kapitaal” is dus het “vertrouwen” in de mensen in je omgeving. De mate van vertrouwen is o.a. belangrijk voor de capaciteit van een collectiviteit om aan de verbetering van hun eigen leef- en woonklimaat te werken.

Mate van vertrouwen

Als indicatoren voor dit vertrouwen zijn 4 verschillende ‘soorten’ vertrouwen in de buurtmonitor gemeten. Het zijn:

- graad van vertrouwen in “voor het individu belangrijke” anderen, d.w.z. vertrouwen in mensen zoals je naaste burens, je huisarts en je collega’s.
- graad van vertrouwen in “willekeurige anderen”, d.w.z. vertrouwen in bijvoorbeeld willekeurige jongelui of ouderen in je omgeving.
- graad van vertrouwen in “vertegenwoordigers van maatschappelijke instituties die actief zijn in je omgeving, zoals de wijkleiders, politici, religieuze leiders of een politieagent in de wijk.
- graad van algehele vertrouwen in anderen, d.w.z. de mate van vertrouwen in al de eerder genoemde categorieën van mensen in de omgeving van de respondent.

Volgens respondenten is het sociale contact tussen mensen in zone Saliña minimaal en hiermede ook het onderlinge vertrouwen. Overigens ziet men dit als een verschijnsel dat bij de geest van de tijd hoort.

Aangezien de bevindingen hierbij moeilijk met percentagecijfers kunnen worden aangegeven, zal de in deze verkregen indruk in omschrijvingsvorm worden weergegeven.

	%	%	%	
	Vertrouwen in “voor individu belangrijke anderen”	Vertrouwen in “willekeurige anderen”	Vertrouwen in vertegenwoordigers van maatschappelijke Instituties	Algehele vertrouwen in anderen
Saliña	positief	weinig	Middelmatig	weinig

6.3. Huisvesting

Op Curaçao is het grootste deel van de woningvoorraad eigendomswoningen. De verhouding tussen huur en eigendom op Curaçao is ongeveer 1 huurwoning op 2 eigendomswoningen.

In zone Saliña was deze verhouding echter gelijk in 1992, namelijk 1 huurwoning op 1 eigendomswoning. In 2001 kwam een radicale verandering in deze verhouding ten voordele van

de eigendomswoningen. De CBS-census noteerde toen een totaal van 1 huurwoning op 2 eigendomswoningen. Informanten menen dat momenteel deze verhoudingsverandering zelfs verder is uitgelopen in het voordeel van de eigendomswoningen.

Aantal huurwoningen per 100 eigendomswoningen

	Census 1992	Census 2001
Saliña	50	65
Curaçao	44	44

Volgens Census 1992 was er op elke 100 woningen 5,1 woningen in slechte staat in zone Saliña. In 2001 was dit 5 op elke 100. Een minimale daling dus. Op landsniveau was gedurende dezelfde periode een duidelijke daling van het aantal woningen in slechte staat, hetgeen uit onderstaand tabel blijkt. In zone Saliña bedroeg het aantal bewoonde woningen 921 in 2001.

Verschillende ritten in de zone hebben echter slechts een viertal bewoonde huizen in daadwerkelijke slechte staat opgeleverd. Het overgrote deel van de huizen in de zone lijken momenteel in onderhouden staat. Een uitzondering hierop vormt, zoals eerder opgemerkt, een tiental ernstig vervallen houten huizen in 'Den Brim' die deel uitmaakt van de wijk Saliña. Twee van deze huizen zijn bewoond. Hoewel minder, komen ook in 'Den Kobá' een opmerkelijk aantal bouwvallige huizen voor. Ook hier zijn twee van deze huizen bewoond. Een aantal van de volkswoningen in de Steenmijnweg, verdienen ook de nodige aandacht hierbij.

Percentages woningen in slechte staat in Saliña

	Census 1992	Census 2001
Saliña	5,1	5,0
Curaçao	8,3	5,4

Eigendomswoningen in Vredenberg

6.4. Infrastructuur

De hoofdwegen van zone Saliña zijn: De Dr. W.P. Maalweg en een gedeelte van respectievelijk de Dr. M.J. Hugenholtzweg, de Caracasbaaiweg, de Schottegatweg Zuid en de Schottegatweg Oost. Al deze wegen zijn in goede of redelijke staat. Noemenswaardig is het feit dat het gedeelte van de Caracasbaaiweg dat binnen zone Saliña ligt, pas is gerestaureerd en van een laan met prachtige palmbomen is voorzien. Net op de grens van de wijken Saliña Ariba en Janwe, met name vóór de kerk van Janwe, is bovendien een moderne rotonde gebouwd.

Een aantal wegen binnen de zone zelf, bevinden zich echter in versleten staat. Het ergste aan toe zijn: De vele zandweggetjes van de buurten 'Den Brim' en 'Den Kobá', een deel van Straat B in Saliña Abou, een deel van de Junostraat, een deel van de Oude Caracasbaaiweg en de naamloze weg in Saliña Abou die vóór het Albert Schweitzer College langs gaat, richting 'Den Koba'.

Met uitzondering van eerdergenoemde wijkjes 'Den Kobá' en 'Den Brim' is er genoeg straatverlichting in de zone. Zoals eerder opgemerkt beschikt 'Den Brim' in het geheel niet over straatverlichting. Hier en daar zijn wel klachten over het onderhoud straatverlichting in de zone.

Met water gevulde gaten in 'Den Kobá'

Gerestaureerde Caracasbaaiweg

Zone Saliña beschikt als meest ontwikkelde zone en centrum na zone Punda (Willemstad), over de meest uiteenlopende en denkbare faciliteiten in de hedendaagse moderne gemeenschappen, zoals o.a.: Een grote variatie aan winkels en supermarkten, autoverkoopbedrijven, restaurants en fastfoodrestaurants, banken en geldautomaten, pompstations, uitgangsgelegenheden, medische en alle vormen van kantoorfaciliteiten, hotels, flats, resorts, dierenartsen etc.

De fysieke infrastructuur op sociaal-cultureel en sportgebied laat echter veel te wensen over. Zoals eerder opgemerkt is er geen Buurthuis in de zone en evenmin enige vorm van fysieke sportfaciliteiten. Een uitzondering op cultuurgebied vormt de dansschool 'Ecole de Danse' in Saliña Abou, Straat B. Dit dansinstituut wordt echter door een geselecteerde groep bezocht.

De nieuwe Hugos Mall (Dr. Hugenholtzweg)

Hotel Celeste (Dr.Hugenholtzweg)

6.5. Transport

Het percentage dat de bus neemt naar het werk was 7,8% in 1992. Dit percentage lag beduidend lager dan het landelijke gemiddelde van 16,8%. In 2001 blijkt dat dit percentage tot 8,9% is gestegen voor wat betreft zone Saliña. In tegenstelling hiermee toonde het gemiddelde voor Curaçao een daling, waarbij een totaal van 15,4% werd genoteerd.

Verder hebben de bewoners van zone Saliña weinig klachten over het Openbaar Vervoer. Naast het feit dat de grote bus (kovoi) met regelmaat langs gaat, kan men kiezen uit een groot aantal kleine bussen. Bovendien heeft het overgrote deel van de huishoudens van zone Saliña de beschikking over eigen vervoer. Het percentage personenwagens in 2001 was namelijk 122% tegen een landsgemiddelde van 101%.

6.6. Veiligheid in Saliña

Bij vormen van onveiligheid op wijkniveau wordt gedacht aan zaken als: criminaliteit en vandalisme, verkeersoverlast, overlast door (hang) jongeren, verlichting en donkere gebieden in de wijken. Zoals de bewoners zelf aangeven geeft een schone wijk ook een veilig gevoel.

Voor wat betreft het aspect criminaliteit in zone Saliña zijn de bewoners ernstig bezorgd. In alle wijken -met uitzondering van 'Den Brim'- wordt melding gemaakt van inbraken. Soms bij klaarlichte dag. De meest kwetsbare bewoners zijn degenen die vanwege o.a. hun werk, hun woning en bezittingen onbewaakt moeten achterlaten. Er heerst zelfs een zekere graad van angstpsychose in de zone en men is constant op zijn hoede. Zij die het kunnen opbrengen beschermen zich met de aanschaf van meerdere honden, het laten installeren van alarmsystemen en aanleggen van hekwerk voor de ramen.

Als reden voor deze groeiende criminaliteit, wijzen verschillende respondenten in de richting van het grote aantal buitenlanders in de zone. Volgens hen zou een aantal hiervan criminele "tag-teams" vormen met plaatselijke jongeren en volwassenen. Weer anderen hebben het over de groeiende werkloosheid, de stijgende kosten van levensonderhoud, de achteruitgang van het gezinsniveau, het falende onderwijs en het alom heersende normverval in de hedendaagse gemeenschappen. Ook ziet men als een van de redenen het feit dat er bijna nooit politiepatrouilles te zien zijn in de wijken. Een lichtpunt hierbij is, zoals eerder opgemerkt, het feit dat men in de zone weinig last heeft van vandalisme, hangjongeren of drugsverslaafden.

6.7. Gezondheid in de wijk

Gezondheidsverschillen hebben volgens de literatuur te maken met de socio-economische positie van mensen, met hun gezondheidscultuur, hun huisvestingssituatie, hun opleidingsniveau en met het wel of niet hebben van werk. Een uiterst belangrijk aspect hierbij is ook hun cultureel niveau, dat bepaald wordt door de status van hun normenpakket. Deze verschillende factoren beïnvloeden elkaar, terwijl het wetenschappelijk moeilijk te bewijzen

---

is welke invloedsfactoren het meest van belang zijn door de ingewikkelde samenhang.

Alle respondenten in de wijken van zone Saliña geven te kennen geen idee te hebben van de gezondheidstoestand in hun wijk en zone. Men groet elkaar amper, laat staan dat men elkaar zijn gezondheidsgeheimen gaat vertellen. Voor wat betreft de noodzaak van een gezonde eetcultuur, merken respondenten uit de middenstands- en gegoede klasse op dat zij dat wel inzien, maar dat hun eetgewoonte hier niet altijd rekening mee houdt. Groenten en fruit eet men dikwijls, hoewel deze twee ingrediënten geen integraal deel uitmaken van hun eetcultuur. Bewoners van andere wijken merken weer op dat eten zonder vet niet smaakt en dat groente en fruit niet te betalen zijn.

Al bij al blijkt dat het komen tot betrouwbare conclusies over het onderwerp ‘Gezondheid’ in de wijken, de beschikking over cijfers afkomstig van officiële gezondheidsinstituten vereist. Dit maakt een nader onderzoek op dit gebied noodzakelijk.

De ‘gezonde wijken’ benadering is gebaseerd op de uitgaansgedachte, dat actieve deelname van de mensen, bijdraagt aan hun persoonlijke ontwikkeling en aan het versterken van beoordeling- en beslissingvermogens, die op hun beurt weer de intermenselijke relatie positief beïnvloeden. In dit opzicht scoort Saliña per definitie laag, aangezien er in feite vrijwel geen sprake is van enige vorm van daadwerkelijk collectieve deelname aan o.a. sociaal-culturele en sportactiviteiten.

Voor wat betreft de gezondheidszorg is zone Saliña ingedeeld bij een viertal Medische Centra, te weten: De Sentro Médico Speransa in de Kaya Amerigo Vespucci (Saliña Harbour View) Tel: 461.3822; de Sentro Médico Plexus, Periclesstraat Tel: 461.7790; de Sentro Médico Caracasbaai aan de Caracasbaaiweg Tel: 461.0701 / 461.0703 / 465.2030 en de Sentro Médico Janwe aan de Cederstraat Tel: 461.5959 / 465.3305. Naast dit Medisch Centrum staat het gebouw van de Departamentu Salú Hubenil Tel: 465.6115.

In zone Saliña is er slechts één apotheek, met name de Botika Vredenberg aan de Dr. M.J. Hugenholtzweg. De zone kan echter over een groot aantal dichtbij liggende apotheken beschikken in aangrenzende zones als: Zeelandia, Dominguito, Steenrijk en Janwe.

Sentro Médico Speransa

---

7. Sociale kaart van de wijk

Voor wat betreft de ‘Sociale Kaart’, wordt meestal gekeken naar een beschrijving van de voorzieningen op wijkniveau en de voorzieningen die de wijk met andere wijken moet delen. Een en ander omvat meestal de aanwezigheid van de volgende voorzieningen of faciliteiten: Medisch Centrum/huisarts, apotheek, ouderenvoorzieningen, buurtcentrum, sportfaciliteiten, voorzieningen voor jongeren, bibliotheek, wijkverenigingen, scholen, winkelveorzieningen, transport en kerken.

Volledigheidshalve de opmerking dat over de faciliteiten en voorzieningen in zone Saliña reeds is uitgeweid in het voorgaande. Het onderstaande dient dan ook meer als een punts-gewijze structuuroverzicht gezien te worden.

7.1. Voorzieningen en Faciliteiten

- *Ministerie Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn*

Voor wat betreft de diensten van de ‘Ministerie Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn’, inclusief sommige ouderenactiviteiten en de thuiszorg, is zone Steenrijk aangewezen op de Kas di Barrio Punda (Wijkkantoor DWI), gevestigd in het bovengedeelte van de grote markt in Willemstad. Tel: 465.8053. DWI staat voor Dienst Werk en Inkomen.

- *Medisch Centrum/Huisarts*

Zone Saliña is ingedeeld bij een viertal Medische Centra, te weten: De Sentro Médiko Speransa, de Sentro Médiko Plexus, de Sentro Médiko Caracasbaai en de Sentro Médiko Janwe. Naast dit Medisch Centrum staat het gebouw van de Departamentu Salú Hubenil.

In zone Saliña is er slechts één apotheek, met name de Botika Vredenberg aan de Dr. M.J. Hugenholtzweg. De zone kan echter over een groot aantal dichtbij liggende apotheken beschikken in aangrenzende zones zoals: Zeelandia, Dominiguito, Steenrijk en Janwe.

- *Buurtcentrum:*

Zone Saliña beschikt niet over een Buurtcentrum of enige andere vorm van sociaal-culturele ontmoetingsplaats of sportfaciliteit voor jongeren noch voor ouderen.

- *Bibliotheek:*

In zone Saliña is geen bibliotheek. Bovendien doet de Bibliobus (Bùs di Buki) van de Openbare Bibliotheek de zone niet aan.

- *Scholen:*

Zone Saliña kent verschillende onderwijsinstellingen. Kinderen en jongeren kunnen echter ook naar school in aangrenzende zones zoals: Zeelandia, Mahaai, Janwe en Steenrijk.

- *Wijkverenigingen:*

Naar zover is gebleken zijn er momenteel geen actieve wijkverenigingen in de verschillende wijken van zone Saliña.

- *Winkelvoorzieningen:*

In het voorgaande is reeds uitgeweid over het feit dat zone Saliña over de meest uiteenlopende en denkbare faciliteiten beschikt op het gebied van winkelvoorzieningen. Dit in de vorm van een grote variatie aan winkels en supermarkten, autoverkoopbedrijven, (fasfood)restaurants, bakkerijen etc.

- *Transport:*

Voor wat betreft transport wordt in zone Saliña gebruik gemaakt van het publieke transport (grote en kleine bussen) en personenwagens. Transport vormt geen enkel probleem in Saliña.

- *Kerken:*

Zoals eerder opgemerkt heeft zone Saliña geen eigen katholieke kerk en is ingedeeld bij parochie Janwe. Daarnaast zijn er vier kerkjes van de Pentecostale Gemeente in de zone.

Winkelgalerij in Wijk Saliña

---

8. Wijkontwikkeling

8.1. Stand van zaken

Fysieke Infrastructuur

In zone Saliña zijn de laatste decennia veel activiteiten ontplooid op het gebied van de fysieke infrastructuur. In het bijzonder in de wijk Saliña zijn een opvallende hoeveelheid gebouwencomplexen verrezen, die o.a. dienst doen als winkelgalerijen, kantoorruimtes en restaurants. In de wijk Saliña Abou bijvoorbeeld, is een hele nieuwe buurt ontstaan genaamd 'Saliña Harbour View', die tussen de Dr. Willem P. Maalweg en de wijk Dominguito ligt. De buurt bestaat uit een groot aantal eigendomswoningen, lopende van lage tot hoge middenstandswoningen. Een aantal van deze woningen kunnen zelfs met de benaming 'villa' worden aangeduid. Dezelfde ontwikkeling heeft ook in de wijk Vredenberg plaats gevonden. Het aantal eigendomswoningen hier lijken de laatste tijd zelfs verdubbeld. Langs het gedeelte van de Dr. M.J. Hugenholtzweg dat deel uitmaakt van de wijk Vredenberg, zijn ook verschillende nieuwe winkelgalerijen en flatcomplexen gebouwd.

Zoals eerder opgemerkt is het gedeelte van de Caracasbaaiweg dat binnen zone Saliña ligt, pas gerestaureerd en van een laan met prachtige palmbomen voorzien. Vóór de kerk van Janwe, net op de grens van de wijken Saliña Ariba en Janwe, is bovendien een moderne rotonde gebouwd.

Verder kent Saliña evenals de aangrenzende zones geen daadwerkelijke woningnood. De woningen waarvan het overgrote deel particuliere en eigendomswoningen zijn, maken een onderhouden indruk.

Sociaal-culturele activiteiten met vormende waarde

Het ontbreken van elke vorm van sociaal-culturele infrastructuur, sociaal-culturele en sportorganisaties alsook leiders/vrijwilligers, heeft geleid tot een complete stilstand bestaat voor wat betreft het ontwikkelingsproces op de betrokken gebieden in zone Saliña; een realiteit die de geestelijke ontwikkeling zeker niet ten goede komt.

Nieuwe 'Villas' op de heuvel in Vredenberg

8.2. Wensen en Behoeften

Er bestaat een wezenlijk verschil tussen de begrippen Wensen en Behoeften. In het kader van het onderhavige onderwerp, zal in het navolgende een uiterst summiere uiteenzetting worden gegeven van beide begrippen, hetgeen van invloed zal zijn bij de invulling van de verschillende punten die respectievelijk onder beide begrippen vallen.

Het begrip ‘Wensen’: Een bewust verlangen naar al of niet te verkrijgen, te verwezenlijken of te verbeteren zaken (online encyclopedie).

Het begrip ‘Behoeften’: De som van sociale, socio-economische, fysieke en psychologische elementen die voor het welzijn, het bestaan en overleving van het individu of gemeenschap nodig zijn (online encyclopedie).

Uit bovenomschreven begrippen blijkt duidelijk dat het begrip ‘Behoefte’ een diepere dimensie kent. Met dien verstande dat het opstellen van een realistische lijst van ‘behoeften’ de beschikking over meer concrete en specifieke gegevens vereist, waarover de niet ingewijde meestal niet beschikt. In het licht van deze uitgangsgedachte nu, dient de hierna volgende verdeling bekeken te worden.

Wensen

De bewoners van de Zone Saliña formuleren hun wensen als volgt:

1. De restauratie van een aantal wegen in slechte staat en een beter onderhoud van de straatverlichting. Deze wensen zijn van urgente aard voor wat betreft de bewoners van ‘Den Brim’ en ‘Den Kobá’;
2. Het is een vurige wens van de bewoners van ‘Den Brim’ en ‘Den Kobá’ dat de ernstig vervallen houten huizen in hun wijk worden opgeruimd. ‘Den Brim’ wenst ook dat een grote vuilnisbelt midden in de wijk wordt opgeruimd;
3. De beschikking over de nodige sport en sociaal-culturele infrastructuur alsook professionele wijkwerkers die de sport- en cultuurbeleving in de zone opgang moeten brengen; van de politie zien in wijk Dominguito.

Behoeften

De behoeften van zone Saliña kunnen tot één punt worden teruggebracht. Namelijk dat er daadwerkelijk iets wordt gedaan aan de groeiende criminaliteit in de wijken, die zich vooral in de vorm van inbraken manifesteert. Dit om de rust in de wijken terug te brengen en vooral om te voorkomen dat de ontstane situatie tot een plaag uitgroeit. Meer politiepatrouilles in de wijken zou een eerste stap kunnen zijn.

8.3. Profiel Zone Saliña

Profiel zone Saliña (oppervlakte 2.02 ha)

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Saliña 1992	Saliña 2001
Bevolking	144097	130627	2537	2404
Sexratio	111	116	112	123
Jongeren % (0-14 jaar)	25.9	23.6	22	20
Personen 15-65 jaar	66	65.6	69	68
Ouderen %	8.1	10.8	9	12
Katholieken %	81.3	80.1	74	74
Onkerkelijk %	5.1	4.6	7,1	8,9
Papiamentstalige Huishoud %	83.3	80.8	73	65
Allochtonen %	12.5	15.8	20,3	26,3
Vertrekplannen %	onbekend	6.2	–	6,9
Tienermoeders %	7.0	7.3	4,2	1,5
Opleidingsniveau	23.1	38.3	40,5	73,3
Schoolparticip. 15-19 j. %	72.5	81.5	80,6	83,6
Schoolparticip. 0-3 j. %	35.2	42.4	36,8	47,5
13t/m15 j. op basisschool %	26.2	19.2	14,1	14,5
Drop out % (jeugd)	45.3	45.2	36,6	33,3
Analfabeten %	3.9	3.6	3,7	2,9
Schoolbussers %	11.4	12.4	1,3	3,9
Gem. Inkomen werkende	2273 (*)	2646	2892(*)	3604
Gem. huishoudinkomen	3451 (*)	3701	4442(*)	4873
Werkloos %	16.9	15.8	10,1	10,8
Jeugdwerkloosheid %	32.7	33.7	17,6	23,2
Langdurig werkloos %	onbekend	49.1	–	50,0
Economische afhankelijkheid	179	182	132	128

(*) Geïnfleerde inkomen werkende 1992 (inflatie '92-2001 = 24.6%)

Profiel zone Saliña (oppervlakte 2.02 ha)

	Curaçao 1992	Curaçao 2001	Saliña 1992	Saliña 2001
% tijdelijke baan	26.3	20.7	22,0	15,7
Tijdelijke baan - vaste baan ratio	35.8	26.2	28,1	18,7
% werkgevers	7.7	9.2	12,1	15,1
% losse jobs	10.3	7.4	5,9	3,3
% onderstandtrekkers	6.3	8.2	4,4	5,1
% met bus naar werk	16.8	15.4	7,8	8,9
Groei/afname met bus naar werk	--	-1.4	--	1,1
Aantal bewoonde woningen /km²	43161	--	522	921
Gemiddelde woonbezetting	3.5	3.0	3,0	2,6
Oppervlakte woning	125.9	--	154,3	--
Leegstand per 100 bewoonbare	8	--	8	--
% slechte woningen	8.3	5.4	5,1	5,0
Aantal huur per 100 eigendomswoning	44	44	65	50
Gemiddelde huurprijs	364	475	437	677
Huishoudinkomen huurders huurwoningen	--	3001.3	--	3791.2
Aanwezigheid score basisvoorzieningen	5.8	5.8	5,9	5,9
Aanwezigheid score luxe voorzieningen	--	6.0	--	6,8
% autobezit per 100 HH	102	101	124	122
% vrouwelijke hoofd HH	34.7	39.6	35,2	36,5
% meergezins HH	9.6	8.0	6,4	4,2
% éénouder met kinderen < 18 jaar	10.5	7.8	15,7	6,7
% eenpersoonshuishoudens	15.7	20.7	21,3	23,7

Belangrijke resultaten zone Saliña: Periode 1992 en 2001 (e.a.)

- Afnemende bewonerstal sinds 1992 (5,2%)
- Een uiterst minimum aan sociaal-culturele activiteiten;
- Hoog percentage allochtonen; (26,3%)
- Relatief laag percentage katholieken; (74%)
- Relatief hoog percentage onkerkelijken; (8,9%)
- Lichte daling gemiddelde huishoudgrootte; (2,6%)
- Stijgend en hoog percentage vrouwelijk hoofd HH; (36,5%)
- Stijgende en hoge Sexratio; (123)
- Lichte stijging 'vergrijzing';
- Relatief hoge deelname aan uitgaansleven;
- Hoog percentage opleidingsniveau; (73,3%)
- Dalende percentage analfabetisme; (2,9%)
- Relatief laag doch groeiend percentage onderstandtrekkers; (5,1%)
- Relatief hoog gemiddelde inkomen per werkende;
- Relatief hoog gemiddelde huishoudinkomen;

-
- Relatief laag doch licht stijgend percentage werkloosheid; (10,8%)
  - Relatief lage en licht dalende economische afhankelijkken; (128)
  - *Relatief laag percentage werkloosheid (11,9%)*

Dankwoord

Het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn wil hier een woord van dank uitspreken aan eenieder die op welke wijze dan ook een bijdrage heeft geleverd aan de totstandkoming van dit buurtprofiel. De bijdrage van de wijkvertegenwoordigers zijn in deze van onschatbare waarde geweest.

In het bijzonder gaat onze dank uit naar:

De Bewoners van de Zone Saliña

Mw. Jenny Soleana

Mw. Edisona Finies

Mw. Emigdia Jamanika

Dhr. Guillermo Garibaldi

Dhr. Mario Cardenas

Dhr. Juan Romero

Dhr. Juan R. Josepha

Dhr. Carmelo Martes

Dhr. Rudolf Elizabeth

Dhr. Shurmen de Windt

Bronvermelding (Meest belangrijke)

- W.E. Renkema: Het Curaçaose Plantagebedrijf
- Janga L: De Ontstaansgeschiedenis van onze Wijken
- Dolf Huijgers/Lucky Ezechiëls: Landhuizen van Curaçao en Bonaire
- Amado E.J. Römer: Kòrsou Den Siglo XX
- Reda Sosial: Pobresa, Ban Atak'e
- Ursula/ Wallé SKC: Buurtmonitor 2007
- CBS Census 1992 en 2001
- CBS Huishoudens in de Nederlandse Antillen
- CBS Leefsituatie in achterstandsbuurtten
- Rèspèt, Speransa pa un Desaroyo Propio
- De Encyclopedie van de Nederlandse Antillen
- Internet: The Wikipedia Encyclopedia etc.

Colofon

Buurtprofiel Saliña

Teksten:

Community Curaçao,

In opdracht van:

Ministerie SOAW

Foto's:

Community Curaçao

Grafische vormgeving:

Ariadne Faries

Print/Distributie:

Ministerie SOAW

Informatie:

Ministerie SOAW

Sector Familie en Jeugd

Apna gebouw 5e verdieping

Tel: 466 93 43

MINISTERIE VAN
**SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID
EN WELZIJN**